

paper contains 2 printed pages]

A—248—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

(New Course)

ECONOMICS

Paper IX (Compulsory)

(Indian Economy)

(Saturday, 8-4-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. State the problems and remedies of road transport.

रस्ते वाहतुकीच्या समस्या आणि उपाय सांगा.

10

Or

(किंवा)

Explain objectives and structure of 'NITF' Commission.

'नीती' आयोगाची रचना आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

2. Explain the characteristics of Mixed Economy.

मिश्र अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain impact of privatization on Indian economy.

खाजगीकरणाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

P.T.O.

B7F644F3C7207AE2A1E798E7A6576660

3. Illustrate role of Foreign capital in Indian Economic Development. 10
भारताच्या आर्थिक विकासातील विदेशी भांडवलाची भूमिका विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain concept and components of Human Development Index.

मानव विकास निर्देशांकाची संकल्पना आणि घटक स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) International Monetary Fund
- (ii) Social Infrastructure (Education and Health)
- (iii) Socialist Economy
- (iv) Role of Agriculture.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधी
- (ii) सामाजिक आधारभूत संरचना (शिक्षण आणि आरोग्य)
- (iii) समाजवादी अर्थव्यवस्था
- (iv) कृषीची भूमिका.

This question paper contains 2 printed pages]

A—104—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) (Regular) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(CBCS Pattern)

ECONOMICS

Paper IX

(History of Economic Thoughts : DSE-ECO-I)

(Tuesday, 19-11-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— Attempt All questions.

सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What is Physiocracy ? State the causes of rise of Physiocracy. 15

निसर्गवाद म्हणजे काय ? निसर्गवाद उदयाची कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the role of innovation in economic development.

नवप्रवर्तनाची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.

2. State the Karl Marx's theory of surplus value. 15

कार्ल मार्क्सचा अतिरिक्त मूल्य सिद्धांत सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the David Ricardo's theory of value.

डेव्हिड रिकार्डोचा मूल्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

3. Write short notes on any *one* from Section A and Section B each : 10

शुद्धक्यात टिपा लिहा (विभाग अ आणि विभाग ब मधुन प्रत्येकी एक) :

Section A/विभाग अ

(i) Role of time in price determination

किंमत निश्चितीत वेळेची भूमिका

Or

(किंवा)

(ii) Division of Labour

श्रम विभागणी

Section B/विभाग ब

(i) Causes of rise of Mercantilism

व्यापारवाद उदयाची कारणे

Or

(किंवा)

(ii) Economic Welfare

आर्थिक कल्याण

Instruction / सूचना / :-

- * Follow the detail instructions given on OMR Sheet
- * ओ एम आर वरील सर्व सूचनांचे पालन करावे.

Q.1

According to Marshall, thefactor is effective in determining the price in long term
मार्शल यांच्या मते दीर्घकाळात किंमत निश्चितीत _____ घटक प्रभावी असतो.

- A)Rate of Interest [व्याजदर] C)Supply [पुरवठा]
B)Demand [मागणी] D)Demand and Supply [मागणी व पुरवठा]

Q.2

Identify odd option from physiocracy principles
निसर्गवाद तत्वांमधील विसंगत पर्यात ओळखा.

- A)The Natural orders [नैसर्गिक व्यवस्था] C)Circulation of Wealth [संपत्तीचे संचलन]
B)The Net Product [निव्वळ उत्पादन] D)Economic Nationalism [आर्थिक राष्ट्रवाद]

Q.3

..... discovered America
_____ यांनी अमेरिकेचा शोध लावला.

- A)Vasco - da - Gama [वास्को - द - गामा] C)Leonardo - da - vinci [लिओनार्डो - द - विन्सी]
B)Columbus [कोलंबस] D)Recardo [रिकार्डो]

Q.4

According to Malthus , Foodgrain grows by Progression
माल्थस यांच्या मते, अन्नधान्य _____ श्रेणीने वाढते.

- A)Geometrical [भूमिती] C)Both A and B [दोन्ही A व B]
B)Mathematical [गणिती] D)None of the Above [वरील पैकी नाही]

Q.5

According to Schumpeter , innovation is the work of
शुंपीटरच्या मते नवप्रवर्तन हे _____ चे कार्य आहे.

- A)Labour [कामगार] C)Capitalist [भांडवलदार]
B)Innovator [नवप्रवर्तक] D)Investors [गुंतवणुकदार]

Q.6

In the middle ages was influential in Various European Nations.
मध्ययुगात युरोपातील विविध राष्ट्रात _____ पंथाचा प्रभाव होता.

- A)Protestant [प्रोटेस्टंट] C)Both A and B [दोन्ही A व B]
B)Catholicism [कॅथोलिक] D)None of the Above [वरील पैकी नाही]

Q.7

Dr. Marshall wrote the book

डॉ. मार्शल यांनी _____ हा ग्रंथ लिहिला.

A) Principles of Economics [अर्थशास्त्राची मूलतत्वे]

B) Welfare Economics [कल्याणाचे अर्थशास्त्र]

C) Wealth of Nation [राष्ट्राची संपत्ती]

D) Poverty in India [भारतातील दारिद्र्य]

Q.8

Pigou wrote the book

पिगू यांनी _____ हा ग्रंथ लिहिला.

A) Principles of Economics [अर्थशास्त्राची मूलतत्वे]

B) Welfare Economics [कल्याणाचे अर्थशास्त्र]

C) Wealth of Nation [राष्ट्राची संपत्ती]

D) Poverty [दारिद्र्य]

Q.9

According to Fredrich List , what are the Stages of development ?

फ्रेडरिक लिस्ट यांच्या मते विकासाच्या अवस्था किती आहेत ?

A) 3 [3]

B) 4 [4]

C) 5 [5]

D) 7 [7]

Q.10

According to Adam Smith , what determines the value of Commodity in the early states of development.

अॅडम स्मिथ यांच्या मते विकासाच्या प्राथमिक अवस्थेत वस्तूचे मूल्य कशावरून ठरते?

A) Labour [श्रम]

B) Demand [मागणी]

C) Supply [पुरवठा]

D) Price [किंमत]

Q.11

The Period of Mercantilism was in Century

_____ या शतकात व्यापारवादाचा कालखंड होता.

A) 5th to 10th [५ वे ते १० वे]

B) 10th to 14th [१० वे ते १४ वे]

C) 14th to 15th [१४ वे ते १५ वे]

D) 16th to 18th [१६ वे ते १८ वे]

Q.12

Karl Marks wrote the book

कार्ल मार्क्स यांनी _____ हा ग्रंथ लिहिला.

A) Wealth of Nation [राष्ट्राची संपत्ती]

B) Welfare Economics [कल्याणाचे अर्थशास्त्र]

C) Principles of Economics [अर्थशास्त्राची मूलतत्वे]

D) Das Capital [दास कॅपिटल]

Q.13

..... discovered the Sea route to India

_____ यांनी भारतात येण्याचा सागरी मार्ग शोधून काढला.

A) Vasco - da - Gama [वास्को - द - गामा]

B)

C) Luthar [ल्युथर]

D)

n : 60
min.

Columbus [कोलंबस]

Colbert [कोलबर्ट]

Q.14 152 152 152
Wealth Of Nation ' Book was written by
" राष्ट्रची संपत्ती " हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
A)Ricardo [रिकार्डो] C)Adam Smith [अॅडम स्मिथ]
B)Marshall [मार्शल] D)Mirabu [मिराबु]

Q.15 152 152 152
What is innovation ?
नवप्रवर्तन म्हणजे काय?
A)New discoveries [नवीन शोध] C)Change in production function [उत्पादन फलनातील
B)The evolution of Economic D)All of the above. [वरील पैकी सर्व]
components [आर्थिक घटकातील उत्क्रांती]

Q.16 152 152 152
According to Karl Marx , In Capitalist Economy means of production belong to the
कार्ल मार्क्स यांच्या मते, भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेत उत्पादनाची साधने _____ यांच्या मालकीची असतात.
A)Government [शासन] C)Capitalist [भांडवलदार]
B)People [जगता] D)None of the above [वरील पैकी नाही.]

Q.17 152 152 152
Thomas Malthus Wrote the book ,
थॉमस माल्थस यांनी _____ ग्रंथ लिहिला.
A)An essay on the principles of C)Welfare Economics [कल्याणाचे अर्थशास्त्र]
population [लोकरांखेच्या तत्वावरील D)Povorty [दारिद्र्य]
निबंध] B)Wealth of Nation [राष्ट्राची संपत्ती]

Q.18 152 152 152
The Concept Of , ' Divison Of Labour ' given by
" श्रम विभागणी " ही संकल्पना _____ यांनी मांडली.
A)Friedrich List [फ्रेडरिक लिस्ट] C)Adam Smith [अॅडम स्मिथ]
B)Marshall [मार्शल] D)Pigou [पिगू]

Q.19 152 152 152
Which of the Following natural measures suggested by Malthus to control population growth ?
माल्थस यांनी लोकसंख्या वाढीला पायबंद घालण्यासाठी खालील कोणते नैसर्गिक उपाय सूचविले?
A)Drought [दुष्काळ] C)Earthquake [भुकंप]
B)Flood [पूर] D)All of the above [वरील पैकी सर्व]

Q.20 152 152 152
Which of the Following was not the principle of Mercantialist ?
खालीलपैकी व्यापारवाद्यांचे कोणते तत्व नव्हते?
A)Accumulation of precious metals C)Economic Nationalism [आर्थिक राष्ट्रवाद]
[मौल्यवान धातूंचा संचय करणे] D)Lack of control over trading Industry [व्यापार उद्योगावर
B)Favourable balance of trade [अणुकूल नियंत्रण नसणे]
व्यापारतोल]

Q.21

The concept of , ' Circulation of Wealth ' given by

" संपत्तीचे संचलन " ही संकल्पना _____ यांनी मांडली.

A)Marshall [मार्शल]

B)Dr. Quesnay [डॉ. क्वेसे]

C)William petty [विलियम पेटी]

D)Adam Smith [अॅडम स्मिथ]

Q.22

The Concept , ' The Role of Time in Price determination ' given by

" किंमत निश्चितीत वेळेची भूमिका " ही संकल्पना _____ यांनी मांडली.

A)Marshall [मार्शल]

B)Robbins [रोबिन्स]

C)J.B.Clerk [जे.बी. क्लार्क]

D)List [लिस्ट]

Q.23

According to Adam Smith , a Commodity has Kinds of Value

अॅडम स्मिथ यांच्या मते वस्तूला _____ प्रकारचे मुल्य असते.

A)1 [1]

B)2 [2]

C)3 [3]

D)4 [4]

Q.24

..... Is known as founder of the Neo Classical Period.

नव अभिमत पंथाचा संस्थापक म्हणून _____ यांना ओळखले जाते.

A)Alfred Marshall [अल्फ्रेड मार्शल]

B)Adam Smith [अॅडम स्मिथ]

C)Friedrich List [फ्रेडरिक लिस्ट]

D)Keynse [केन्स]

Q.25

According to Recardo , Natural Price of labour is

रिकार्डोच्या मते श्रमाचे नैसर्गिक मूल्य म्हणजे _____

A)Subsistance Value [निर्वाह मूल्य]

B)Abundant Value [मुबलक मूल्य]

C)Market Value [बाजार मूल्य]

D)All of the above [वरील पैकी सर्वा]

Q.26

Identify the odd option from the Following

खालीलपैकी विषम पर्याय ओळखा.

A)Very Short Period [अति अल्पकाळ]

B)Short Period [अल्प काळ]

C)Long Period [दीर्घकाळ]

D)Modern Period [आधुनिक काळ]

Q.27

Name of the Queen of 16th Louis is

16 व्या लुईच्या राणीचे नाव _____ होते.

A)Antoinette [अँटोनिटो]

B)Victoria [व्हिक्टोरिया]

C)Julius [ज्युलिस]

D)None of the above [वरील पैकी नाही]

Q.28

A.C. Pigou was born inyear

ए.सी. पिगू यांचा जन्म _____ वर्षी झाला.

A)1776 [1776]

C)1877 [1877]

B]1898 [1898]

D]1901 [1901]

Q.29

152

152

152

Who said ' Poor peasants, Poor Kingdom, Poor King ?

" गरीब शेतकरी, गरीब राज्य, गरीब राजा " कोणी म्हटले?

A]Turgot [तुर्गो]

C]Dr. Quesney [डॉ. क्वेसे]

B]Colbert [कोलबर्ट]

D]Marshall [मार्शल]

Q.30

152

152

152

According to Recardo , Market Value of labour is ,

रिकार्डोच्या मते श्रमाचे बाजारमूल्य म्हणजे _____ .

A]Subsistance Value [निर्वाह मूल्य]

C]Both A and B [दोन्ही A व B]

B]Wages according to supply and

D]None of the Above [वरील पैकी नाही]

demand [मागणी पुरवठयानुसार वेतन]

Q.31

152

152

152

Author of the book , National System of Political Economy

"National System of Political Economy" या ग्रंथाचे लेखक _____ .

A]Lord Keynes [लॉर्ड केन्स]

C]Marshall [मार्शल]

B]Friedrich List [फ्रेडरिक लिस्ट]

D]Pigou [पिगु]

Q.32

152

152

152

Physiocrats considered to be productive.

निसर्गवाद्यांनी _____ व्यवसायाला उत्पादक मानले.

A]Agriculture [शेती]

C]Manufacturing [कारखानदारी]

B]Trade [व्यापार]

D]All of the above [वरील सर्व]

Q.33

152

152

152

According to Malthus , Population grows by Progression.

माल्थस यांच्या मते लोकसंख्या _____ श्रेणीने वाढते.

A]Mathematical [गणिती]

C]Both A and B [दोन्ही A व B]

B]Geometrical [भूमिती]

D]None of the Above [वरील पैकी नाही]

Q.34

152

152

152

Which of the Following is not the benefit of 'Division of Labour ' ?

खालीलपैकी कोणता श्रमविभागणीचा फायदा नाही?

A]Increase in production [उत्पादनात वाढ]

C]Time Savings [वेळेची बचत]

B]Labour Savings [श्रमाची बचत]

D]Production cost increase [उत्पादन खर्च वाढतो]

Q.35

152

152

152

Identify the odd option from the Following

खालीलपैकी विसंगत पर्याय ओळखा.

A]Dr. Quesnay [डॉ. क्वेसे]

C]Mirabu [मिराबु]

B]Turgot [तुर्गो]

D]keynes [केन्स]

Q.36

152

152

152

According to Malthus , the Population increases every 25 years.

3/12/2021

<https://sitman-admin.opendata.net/institute/admin/reports/#/Questions.aspx>

माल्यसत्या मते दर 25 वर्षांनी लोकराख्या _____ पट होते.

A) Two times [दोन पट]

C) Four times [चार पट]

B) Three times [तीन पट]

D) Five times [पाच पट]

Q.37

152

152

152

The First discussion of welfare economics was done by Economist .

कल्याणकारी अर्थशास्त्राचे प्रथम विवेचन _____ या अर्थशास्त्रज्ञाने केले .

A) Friedric List [फ्रेडरिक लिस्ट]

C) Marshall [मार्शल]

B) Pigou [पिगु]

D) Schumpeter [शुंपिटर]

Q.38

152

152

152

Physiocracy was emerged in country

_____ या देशात निसर्गवादाचा उदय झाला.

A) England [इंग्लंड]

C) France [फ्रान्स]

B) America [अमेरिका]

D) India [भारत]

Q.39

152

152

152

Which of the Following factors contributed to the rise of 'Mercantilism' ?

व्यापारवाद उदयाला खालीलपैकी कोणते घटक कारणीभूत होते ?

A) The end of feudalism [सरंजामशाहीचा अस्त]

C) Discovery of sea routs [सागरी मार्गाचा शोध]

B) Reformation Movement [धर्मसुधारणा चळवळ]

D) All of the above [वरील पैकी सर्व]

Q.40

152

152

152

Karl Marx was influenced by the ideas of

कार्ल मार्क्स वर _____ यांच्या विचारांचा प्रभाव होता.

A) Keynes [केन्स]

C) Haeckel [हेगेल]

B) Amartya Sen [अमर्त्य सेन]

D) J.B. Clerk [जे.बी.क्लार्क]

BA_ECONOMICS_SEM_V

RA-235 Hls of Economic Thought (DSEI)IX (CBCS)

Time: One Hour

Instruction : Attempt 40 questions.

Max. Marks: 40

18/05/20
ALM

- 1 Mercantilism is rebellion against _____ thoughts
व्यापारवाद म्हणजे _____ च्या तत्वावरील विचारांदिवर अथ उपासनेने बंड होय .
- (A)Ancient (B)Medieval (C)Modern (D)All of the above
प्राचीन माधुगीन आधुनिक सर्वांचेही बंड
- 2 The French Finance Minister Colbert , was a proponent _____ OF Principle
फ्रान्सचा अर्थमंत्री कोलबर्ट हा होता
- (A)Physcrats (B)Mercantilis (C)Socialist (D)Capitalist
सिमागंबादी व्यापारवादी समाजवादी धोरणवादी
- 3 Adam Smith wrote the book _____
अडम स्मिथ _____ यांनी - हा ग्रंथ लिहिला .
- (A)Wealth OF Nation (B)Principles of Economics (C)Welfare Economics (D)None of the above
राष्ट्राची संपत्ती अर्थशास्त्राची मूलतत्वे कल्याणाचे अर्थशास्त्र कल्याणाचे अर्थशास्त्र सर्वांचेही नाही
- 4 Ricardo wrote the book _____
रिचर्ड यानी _____ हा ग्रंथ लिहिला .
- (A)Das capital (B)Wealth Of Nation (C)Economics of welfare (D)On the Principles of Political Economy and Taxation
दाम कॅपिटल राष्ट्राची संपत्ती कल्याणाचे अर्थशास्त्र राजकीय अर्थव्यवस्थेची मूलतत्वे आणि कर
- 5 According to Malthus the rate of growth of Foodgrains than the rate of growth of population
माल्थसच्या मते लोकसंख्यावादीच्या मानाने अन्नधान्या वाढी - चा वेग असतो
- (A)High (B)Less (C)Both a and b (D)None of the above
जास्त कमी दोन्ही A व B वेगळ वेगळे नाही
- 6 _____ is the father of classical Socialism
_____ हे शास्त्रीय समाजवादाचे जनक आहेत
- (A)Charles Fourier (B)Robert Owen (C)Simon (D)Karl Marx
चालम फेरिअर रॉबर्ट ओवेन सायमन कार्ल मार्क्स
- 7 Friedrich List was _____ Economist
फ्रीडरिक लिस्ट हा _____ अर्थतज्ञ होता .
- (A)British (B)Russian (C)German (D)American
ब्रिटीश रशियन जर्मन अमेरिकन
- 8 _____ is known as the founder of the neo classical period.
नव अभिमत पंधाचा संस्थापक म्हणून _____ यांना ओळखले जाते
- (A)Alfred Marshall (B)Adam smith (C)Friedrich list (D)Keynese
आल्फ्रेड मार्शल अडम स्मिथ फ्रीडरिक लिस्ट केन्स
- 9 A.C Pigou was born in _____ year.
ए. सी पिगु याचा जन्म _____ वर्षी झाला .
- (A)1776 (B)1998 (C)1977 (D)1901
१९७६ १९९८ १९७७ १९०१
- 10 What is innovation?
नवप्रवर्तन म्हणजे काय ?

- (A) New theories नवीन सिद्धांत (B) The evolution of economic components आर्थिक घटकमधील उल्कादी (C) Change in production Function उत्पादन फलदायील बदल (D) All of the above सर्वांचे देखील सत्य
- 11 In medieval period _____ had a rural influence in various European Nations .
 मध्ययुगात युरोपातील विविध राष्ट्रांत वा ग्रामीण प्रांतात प्रभाव होता .
- (A) Feudalism संततारजाटिण (B) Democracy संततारजाटिण (C) Capitalism भांडवलजाटिण (D) Socialism समाजवाद
- 12 Pigou's theory was originated in _____ country
 या देशात पिगोच्या उदय झाला
- (A) England इंग्लंड (B) America अमेरिका (C) France फ्रान्स (D) India भारत
- 13 _____ is the father of Economics
 हे आर्थिकशास्त्राचे जनक आहेत .
- (A) Robbins रॉबिन्स (B) Marshall मार्शल (C) Pigou पिगू (D) Adam Smith अडम स्मिथ
- 14 According to records the value of general Commodity depends on _____
 विश्वव्यापी मूल्ये सर्वसाधारण वस्तूंचे मूल्य _____ वरून ठरते
- (A) Labour श्रम (B) Demand मागणी (C) Supply पुरवठा (D) Price किंमत
- 15 According to Malthus , the population increases _____ every 25 years
 माल्थुसच्या मते दर 25 वर्षांनी लोकसंख्या _____ होते
- (A) Two times दोन पट (B) Three times तीन पट (C) Four times चार पट (D) Five times पाच पट
- 16 Karl Marx was born in _____
 कार्ल मार्क्स यांचा जन्म _____
- (A) Japan जपान (B) Germany जर्मनी (C) America अमेरिका (D) France फ्रान्स
- 17 Friedrich List was proponent of _____ trade policy.
 फ्रेडरिक लिस्ट हा _____ व्यापार धोरणाचा पुरस्कर्ता होता
- (A) Open खुला (B) Capitalist भांडवलजाटिण (C) Protection संरक्षण (D) Socialist समाजवादी
- 18 Who the author of ' Principles of Economics ' ?
 ' आर्थिकशास्त्राची मूलतत्वे ' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत
- (A) Pigou पिगू (B) Smith स्मिथ (C) Marshall मार्शल (D) Malthus माल्थुस
- 19 According to _____ Economic Welfare is a part of is measured by money Social Welfare that measured by money.
 यांच्या मते आर्थिक कल्याण हा सामाजिक कल्याणाचा भाग भाग आहे , ज्याचे पैसांच्या माध्यमातून मोजमाप केले जाते .
- (A) Ricardo रिचर्डो (B) Adam Smith अडम स्मिथ (C) Pigou पिगू (D) Marshall मार्शल
- 20 The _____ Factor is given importance in the theory of Economic Growth OF Schumpeter .
 शूंपीटरच्या आर्थिक वाढी - च्या सिद्धांतात खालीलपैकी _____ हा घटक महत्त्व दिले आहे
- (A) Credit कर्जपुरवठा (B) Saving बचत (C) Investment गुंतवणूक (D) Innovation नवप्रवर्तन
- 21 In middle ages Urban areas were dominated by _____
 मध्ययुगात शहरी भागात _____ यांचे वर्चस्व होते
- (A) Artisans and municipalities शहरी आणि नगरपालिका (B) Saranjamdar संततारजाटिण (C) Sardar सरदार (D) Public जनता

22 Identify the odd option from the following

खालीलपैकी विचारात त्यांच ओळखा .

- (A) Dr. Quesnay (B) Turgot (C) Mirabou (D) Keynes
डॉ. क्वेसने टुर्गो मिरबू केन्स

23 According to Adam Smith, a community has _____ kinds of value.

अॅडम स्मिथ यांच्या मते एकूण _____ प्रकारच्या मूल्य असते .

- (A) 01 (B) 02 (C) 03 (D) 04
१ २ ३ ४

24 Which of the following commodity is not

खालीलपैकी कोणती वस्तू, दुर्मिळ नाही ?

- (A) Paintings (B) Sculpture (C) Diamond (D) Sugar
चित्रे शिल्पकॄती हीरा साखर

25 According to Malthus, population grows by _____ progression.

माल्थस यांच्या मते लोकसंख्या _____ प्रगतीने वाढते .

- (A) Mathematical (B) Geometrical (C) Both A and (D) None of the above
गणितीय भूमितीय दोन्ही A व B वगैरेपैकी नाही

26 Karl Marx was influenced by the ideas of

कार्ल मार्क्सवर यांच्या विचारांच्या प्रभाव होता

- (A) Keynes (B) Amartya Sen (C) Haeckel (D) J.B. Clark
केन्स अमर्त्य सेन हेगेल जे.बी. क्लार्क

27 According to Friedrich List _____ is the true path people's development. Of peoples
ह लोकसंख्या विकासाचा खरोखर निरास यांच्या मते मार्ग आहे B) C) by

- (A) Individualism (B) Materialism (C) Nationalism (D) Worldism
यक्तीवाद भौतिकवाद राष्ट्रवाद विश्ववाद

28 According to Marshall the factor is effective in determining the price in short term.

मार्शल यांच्या मते, अल्पकालात किंमत निश्चिती करण्यास हा घटक प्रभावी असतो .

- (A) Demand (B) Supply (C) Rate of interest (D) Saving
मागणी पुरवठा व्याजदर बचत

29 According to Pigou, Economic Welfare

पिगूच्या मते आर्थिक कल्याण म्हणजे

- (A) Social Welfare (B) General Welfare (C) Personal Welfare (D) All of the above
समाजिक कल्याण सामान्य कल्याण वैयक्तिक कल्याण वगैरेपैकी सर्व असते .

30 According to Schumpeter innovation is the work of _____

शुंपेटरच्या मते नवप्रवर्तन हे _____ चे कार्य आहे

- (A) Labour (B) Innovator (C) Capitalist (D) Investors
खनगार नवप्रवर्तक भांडवलदार गुंतवणुकीदार

31 March group I with group and answer from the codes given below

Group – I Group – II

Adam Smith Division of Labour

Friedrich List Role of time in Price Determination

Marshall Economic Welfare

Pigou Economic Nationalism

मधील जोख्या जुळवून उतराचा अन्वयक संकेतांक लिहा .

गट I गट II

अॅडम स्मिथ श्रम विभागणी

फ्रेडरिक लिस्ट किंमत निश्चितीन वेळेची

मार्शल आर्थिक कल्याण

पिगू आर्थिक राष्ट्रवाद

(A) Codes संकेतांक

(B) I IV II III

(C) III II I IV

(D) II I III IV

A B C D

IV III II I

32 Match Group I with II and select the correct answer from the code given below.

गटा I व गट II मधील जोड्या जुळवून उत्तराच्या अन्वयक संकेतांक निवडा.

Group – I Group – II

Mercantilist Thinker Dr. Quesnay

Physicrater Thinker Marshall

Classical Thinker William Petty

Neo classical Thinker Adam Smith

गट I गट II

व्यापारवादी विचारवंत क्वेस्ने कर

फिझिकरवादी विचारवंत मार्शल

सनातनवादी विचारवंत विल्यम पेटी

नवसनानवादी विचारवंत अॅडम स्मिथ

(A) Codes संकेतांक

(B) IV III II I

(C) III I IV II

(D) II IV I III

A B C D

I II III IV

33 Identify odd option from the following

खालीलपैकी विधान पर्याय ओळखा

(A) Adam Smith

(B) David Ricardo

(C) Thomas Malthus

(D) Schumpeter

अॅडम स्मिथ

डव्हिड रिचर्डो

थॉमस माल्थस

शुम्पेटर

34 Identify odd option from the following

खालीलपैकी विषय पर्याय ओळखा.

(A) The Natural Order

(B) The Net Product

(C) The Circulation of Wealth

(D) Economic Nationalism

नैसर्गिक व्यवस्था

निवळ उत्पादन

संवत्तीचे संचलन

आर्थिक राष्ट्रवाद

35 In the middle ages _____ was influential in various European Nations

पंधराव्या मागती युगेसाठी विविध राष्ट्रात _____ पंधरावा प्रभाव होता

(A) Protestant

(B) Catholicism

(C) Both A and B

(D) None of the above

प्रॉटेस्टंट

कॅथॉलिक

दोन्ही A व B

वरीलपैकी नाही

36 France was ruled by _____ dynasty during Mercantilism period .

व्यापारवाद कालखंडात फ्रान्सवर घराण्याचे राज्य होते . A) B)

(A) Nanda

(B) Chola

(C) Louis

(D) Lodi

नंद

चोल

लुई

लोधी

37 Which of the following is not the benefit of Division of Labour?

भालीलपैकी कोणता भाव विभागीयतेचा फायदा नाही ?

(A) Increase in production

उत्पादनात वाढ

(B) Labour savings

समाची बचत

(C) Time Savings

वेळेची बचत

(D) Production cost increase

उत्पादन खर्च वाढतो

38 According to Recordo , how many types of value Of labour . ?

रिकॉर्डोच्या मते , माना किती प्रकारचे मूल्य असते ?

(A) 01

०१

(B) 02

०२

(C) 03

०३

(D) 04

०४

39 Which of the following is Jare the side effects of growing population ?

वालीलपैकी वाढत्या लोकसंख्येचे दुष्परिणाम कोणते A) B) C) D)

(A) Poverty

दाद्रीय

(B) Hunger

उपाममार

(C) Unemployment

वेकारी

(D) All of the above

वरील पैकी सर्व

40 proposed the theory of surplus value

या अतिरिक्त मूल्य नियंत मांडला

(A) Dr. Quesnay

डॉ. क्वेस्ने

(B) Mirabeau

मिराबू

(C) Karl Marx

कार्ल मार्क्स

(D) Malthus

माल्थस

This question paper contains 2 printed pages)

B—256—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

ECONOMICS

Paper X

(History of Economic Thoughts)

(Monday, 20-11-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—60

N.B. :- (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांचा समान गुण आहेत.

1. What is Mercantilism ? State the causes of rise in ? 10
व्यापारवाद म्हणजे काय ? व्यापारवादामुळे उदयाची कारणे सांगा ?

Or

(किंवा)

Explain the Economic Nationalism of Fredrich List.

फ्रेडरिक लिस्ट यांचा आर्थिक राष्ट्रवाद स्पष्ट करा.

2. Describe the Adam Smith's concept of division of labour. Critically examine it. 10
अडमस्मिथची श्रमविभागणीची संकल्पना स्पष्ट करून तिचे टिकतत्त्वक परीक्षण करा.

Or

(किंवा)

Explain the main economic ideas of Yeshwantrao Chavan.

यशवंतराव चव्हाण यांचे मुख्य आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

3. State the Mahatma Gandhi's concept of Gram Swaraj and Trusteeship. 10
महात्मा गांधीजींच्या ग्रामस्वराज्य आणि स्वदेशी या संकल्पना सांगा.

P.T.O.

WT

(2)

Or

(किंवा)

B-256-2017

What is Physiocracy ? Explain the concept of the Natural Order ?
निसर्गवाद म्हणजे काय ? नैसर्गिक व्यवस्था ही संकल्पना स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any two of the following :

(i) Quesnay's Economic Table

(ii) Swadeshi

(iii) Amartya Sen's Concept of Poverty

(iv) Pigou's Concept of Economic Welfare.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) क्वेस्नेच आर्थिक तक्ता

(ii) स्वदेशी

(iii) अमर्त्य सेन यांची दारिद्र्याचा संकल्पना

(iv) पिंगूची आर्थिक कल्याणाचा संकल्पना.

10

B-256-2017

This question paper contains 8 printed pages

A-108-2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) (Regular) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(CBCS Pattern)

ECONOMICS

Paper 2 (Compulsory)

(D.C.B. E.C.C)-1-Indian Economy)

(Tuesday, 10-11-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—3 Hours

Maximum Marks—4

N.B. :- Attempt All questions.

सर्वे प्रश्न सोडवा.

1. Explain the nature and causes of Poverty in India. 15
भारतातील दारिद्र्याचे स्वरूप आणि कारणे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the impact of Liberalization Policy on Indian Economy.

उदासीकरण धोरणाचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

2. Illustrate the role of Agriculture in Indian Economic Development. 15
भारताच्या आर्थिक विकासातील कृषीची भूमिका विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the need and objectives of Economic Planning.

आर्थिक नियोजनाची गरज आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

P.T.O.

याई.के.अलग

दांडकर आणि रथ

सुरेश तेंडुलकर

(C) Manoj Gaugh

धनंजय गाडगीळ

11 When unemployment generated daito technological progress is called as-----

जेव्हा बेकारीमुळे तांत्रिक प्रगतीमुळे उद्भवते तेव्हा तिला बेकारी म्हणतात.

(A)frictional unemployment

(B)cyclical unemployment

(C)technological

(D)under unemployment

रचनात्मक बेकारी

चक्रीय बेकारी

तांत्रिक बेकारी

कमी प्रतीचे बेकारी

12 Commission for agricultural cost and prices (CACP)established in lthe year-----

कृषी खर्च व किमतीचा आयोगाची स्थापना..... या वर्षी झाली.

(A) 1980

(B) 1962

(C)1965

(D)1972

1980

1962

1965

1972

13 Which of the following factor is not related to human development concept .

मानवी विकासाच्या संकल्पनेत खालीलपैकी कोणता घटक संबंधित आहे तीर्घ आणि?

(A)long and healthy life

(B)Education

(C)Liberty and equity

(D)Standard of living

सिरोगी जीवन

शिक्षण

स्वातंत्र्य आणि समता

राहणीमान पातळी

14 Who introduced Human Development Index concept firstly.

मानव विकास निर्देशांकाची संकल्पना सर्वप्रथम कोणी मांडली.

(A)Amartya Sen

(B)Abhijit Sen

(C)Adam Smith

(D)Robins

अमर्त्य सेन

अभिजीत सेन

अडम स्मिथ

रॉबिन्स

15 Indian economy is

भारतीय अर्थव्यवस्थाआहे

(A)Capitalist economy

(B)Socialist economy

(C)Closed economy

(D)Mixed economy

भांडवलशाही अर्थव्यवस्था

समाजवादी अर्थव्यवस्था

बंदीस्त अर्थव्यवस्था

मिश्र अर्थव्यवस्था

16 Indian Planning Commission established on.....

भारतीय नियोजन आयोगाची स्थापना..... ला झाली.

(A)March 1950

(B)April 1950

(C)March 1951

(D)March 1949

मार्च 1950

एप्रिल 1950

मार्च 1951

मार्च 1949

17 Which are the main objectives objectives of 12th Five Year Plan

12 व्या पंचवर्षिक योजनेचे मुख्य उद्दिष्ट कोणते आहेत ?

(A)जलद विकास

(B)sustainable development

(C)more inclusive and growth

(D)all of the above

faster development

शाश्वत विकास

सर्वसमावेशक वृद्धि

वरील सर्व

18 Who is the chairman of national institution for transforming India (NITI Commission)

निती (NITI)आयोगाचे अध्यक्ष कोण असतात ?

(A)President

(B)Prime Minister

(C)Governor

(D)Chief minister

राष्ट्रपती

पंतप्रधान

राज्यपाल

मुख्यमंत्री

19 Which of the following factor is not related to infrastructure.

खालीलपैकी कोणता घटक पायाभूत संरचनेशी संबंधित आहे?

(A)transport

(B)energy

(C)education

(D)production

वाहतूक

ऊर्जा

शिक्षण

उत्पादन

20 Which is the low cost transport in India.

भारतातील कमी खर्चाची वाहतूक कोणती?

(A)Air Transport

(B)railway transport

(C)water transport

(D)Road Transport

हवाई वाहतूक

रेल्वे वाहतूक

जल वाहतूक

रस्ते वाहतूक

21 Which of the following sources of energy is traditional ?

खालीलपैकी कोणती ऊर्जा स्रोत पारंपारिक आहेत.

(A) Atomic energy (B) Electricity (C) Gas (D) Coal
अणुऊर्जा वीज गॅस कोळसा

22 In which year power Commission established in India.

भारतातील अणुऊर्जा आयोगाची स्थापना कधी झाली?

(A) 1962 (B) 1968 (C) 1970 (D) 1965
1962 1968 1970 1965

23 In which year new economic policy was declared in India.

भारतात कोणत्या वर्षी नवीन आर्थिक धोरण जाहीर करण्यात आले?

(A) 1981 (B) 1990 (C) 1991 (D) 2001
1981 1990 1991 2001

24 Liberalization means.....

उदासीकरण म्हणजे

(A) Free trade (B) Restrictions on trade (C) Restrictions of private (D) None of the above
सुला व्यापार व्यापारावर निर्बंध खाजगी क्षेत्रावर निर्बंध वगैरेचे नाही

25 Which of the following parameter related to Globalisation .

सालीलपैकी जागतिकीकरणाचे घटक कोणते .

(A) Free flow of goods and (B) Free flow of capital (C) Free flow of Technology (D) All of the above
services भांडवलाचा मुक्त प्रवाह तंत्रज्ञानाचा मुक्त प्रवाह वगैरेचे सर्व
वस्तू व सेवांचा मुक्त प्रवाह

26 F.D.I means.....

FDI म्हणजे

(A) Foreign direct investment (B) Foreign domestic (C) Foreign democracy (D) None of the above
प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणूक investment investment विदेशी लोकशाही गुंतवणूक वगैरेचे नाही

27 Which of the following objectives is not related to planning in India.

सालीलपैकी भारतीय नियोजनाचे कोणते उद्दिष्ट नाही?

(A) Maximum production (B) To create full employment (C) Balanced development (D) Maximum profit
महत्तम उत्पादन पूर्ण रोजगार निर्माण करणे संतुलित विकास महत्तम नफा

28 In which year in NITI commission is established.

निती आयोगाची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली.

(A) 1 Jan 2015 (B) 1 Jan 2016 (C) 1 Jan 2017 (D) 1 Jan 2018
1 जानेवारी 2015 1 जानेवारी 2016 1 जानेवारी 2017 1 जानेवारी 2018

29 Find out the odd option .

विसंगत पर्याय शोधा?

(A) solar energy (B) wind energy (C) coal energy (D) water energy
सौर ऊर्जा पवन ऊर्जा कोळसा उर्जा जल ऊर्जा

30 Which of the following factor is not responsible for the farmers suicides in India . सालीलपैकी कोणता घटक भारतातील शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या जबाबदार नाही?

(A) Low agricultural productivity (B) Continuous drought (C) Less irrigation facilities (D) Agricultural subsidies
कृषी उत्पादकता सतत दुष्परिणाम सिंचन सुविधांचा अभाव कृषी अनुदान

31 Indian economy is

भारतातील अर्थव्यवस्था आहे

(A) Agri oriented (B) Industry oriented (C) Technology oriented (D) Knowledge oriented
कृषिप्रधान उद्योगप्रधान तंत्रज्ञान अभिमुख ज्ञानाधारित

32 Which is the period of 12th Five Year Plan in India.

- भारतातील दाराच्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी कोणता.
(A) 2010-2015 (B) 2017-2022
2010-2015 2017-2022

(C) 2012-2017
2012-2017

(D) 2002-2007
2002-2007

33 Which is the benefit of industrialization.

औद्योगिकीकरणेचे फायदे कोणते?

- (A) increase national income (B) increase employment
राष्ट्रीय उत्पन्नात वाढ करणे रोजगार वाढवणे

(C) regional balanced
development

प्रादेशिक समतोल विकास

(D) all of the above
सर्व

34 Which of the following state related to highest number of farmers suicides in India. सान्नीलपैकी कोणत्या राज्यात जेतकऱ्यांच्या आत्महत्या सर्वाधिक आहेत?

(A) Madhya Pradesh
मध्य प्रदेश

(B) Bihar
बिहार

(C) Teianganana state
तेलंगणा राज्य

(D) Maharashtra
महाराष्ट्र

35 Problems of Indian railway transport are.....

- भारतीय रेल्वे वाहतुकीच्यासमस्या आहेत
(A) lack of modern technology (B) Fuel problem
आधुनिक तंत्रज्ञानाचा अभाव इंधन समस्या

(C) without ticket passengers
बिनातिकीट प्रवासी

(D) all of the above
सर्व

36 In 2014-15 what was share of service sector in India's GDP.

- सन 2014-15 नुसार स्थूल देशातर्गत उत्पन्नात सेवा क्षेत्राचा वाटाहोतो
(A) 50.4 % (B) 52.52%
50.4 % 52.52%

(C) 53.04%
53.04%

(D) 42.7%
42.7%

37 Which of the following is element of infrastructure.

आधारभूत संरचनेत पुढीलपैकी कोणते घटक येतात?

- (A) Agriculture (B) Industry
शेती उद्योग

(C) Transport and energy
वाहतूक आणि ऊर्जा

(D) None of the above
सर्वनाही

38 In which form does foreign capital is obtained to India.

भारतात विदेशी भांडवल कोणत्या स्वरूपात प्राप्त होते?

- (A) Multinational corporation (B) Direct foreign investment
वहुराष्ट्रीय निगम मार्फत प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणूक

(C) Collaboration of Indian and
foreign government

भारत सरकार आणि विदेशी सरकार
यांच्या सहकार्याने

(D) All of the above
सर्व

39 Which of the following is not a characteristics of Indian economy.

सान्नीलपैकी कोणते भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये नाही.

- (A) Low per capita income (B) Increasing population
कमी दरबंदी उत्पन्न वाढती लोकसंख्या

(C) Poverty and unemployment
दारिद्र्य व बेकारी

(D) Low dependency on
agriculture sector
शेती क्षेत्रावरील अवलंबित्व कमी

40 Which of the following causes is related to agri. prices fluctuation .

सान्नीलपैकी कोणती कारणे शेतीमालाच्या किमतीत चढ-उताराची संबंधित आहेत.

- (A) Climate changes (B) Changes in demand-supply (C) Government policy
हवामानाशी बदल मागणी पुरवठ्यातील बदल सरकारचे धोरण

(D) All of the above
सर्व

This question paper contains 2 printed pages]

B—307—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

ECONOMICS (Optional)

Paper XI

(Industrial Economics)

(Wednesday, 22-11-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. State the characteristics of Joint Stock Company. 10
संयुक्त स्कंध प्रमंडळाची वैशिष्ट्ये सांगा.

Or

(किंवा)

State advantage and disadvantage of industrial combination.

औद्योगिक संयोगाचे फायदे आणि तोटे सांगा.

2. State the problems of Cotton Textile Industry in India. 10
भारतातील सुती कापड उद्योगांच्या समस्या सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the problems of Small Scale Industries in India.

भारतातील लघु उद्योगांच्या समस्या स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

B-307-2017

3. Discuss the factors influencing industrial location.

10

औद्योगिक स्थानियकरणावर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

What is industrial sickness ? State the remedial measures.

औद्योगिक आजारपण म्हणजे काय ? आजारपणावरील उपाय सांगा.

4. Write short notes on (any two) :

10

- (i) Individual proprietorship
- (ii) Sugar industries
- (iii) Privatization
- (iv) Engineering goods industries.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोनवर) :

- (i) एकव्यक्ती संघटन पद्धती
- (ii) साखर उद्योग
- (iii) खाजगीकरण
- (iv) अभियांत्रिकी वस्तु उद्योग.

Time: One Hour

Instruction : Attempt 40 questions.

Max. Marks: 40

XI 20

- 1 Kautilya's Arthashastra written by _____
कौटिल्याचे अर्थशास्त्र हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
- (A)Robins (B)Ricardo (C)Marshall (D)Kautilya
रॉबिन्स रिचर्ड मार्शल कौटिल्य
- 2 Dadabhai naoroji had adopted the _____ method of calculating the national income.
दादाभाई नौरोजींनी राष्ट्रीय उत्पन्न मोजक्यात _____ पद्धतीचा वापर केला होता.
- (A)Direct (B)Indirect (C)Both a and b (D)None of the above
प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष दोन्हीही अ आणि व वरीलपैकी
- 3 The book 'shetkaryancha Asud' is written by _____
शेतकऱ्यांचा आसूड हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
- (A)Kautilya (B)Marshall (C)Adam Smith (D)Mahatma Phule
कौटिल्य मार्शल अडम स्मिथ महात्मा फुले
- 4 Which dam was built by Shahu Maharaj near dajipur on the river bhogawati in 1907?
१९०७ मध्ये भोगावती नदीवर दाजीपूर जवळ शाहू महाराजांनी कोणते धरण बांधले.
- (A)Khadakwasla Dam (B)Mulshi Dam (C)Radhanagari Dam (D)Tulshi Dam
खडकवासला धरण मुळशी धरण राधानगरी धरण तुळशी धरण
- 5 Dr Babasaheb Ambedkar Express needs to take care of the following during Industrial and economic development.
डॉ बाबासाहेब आंबेडकर औद्योगिक व आर्थिक विकसन होताना खालील पैकी कशाची दक्षता घेण्याची गरज व्यक्त केली.
- (A)Wealth Centralisation (B)Monopoly (C)Inequality (D)All of the above
संपत्तीचे केंद्रीकरण मक्तेदारी विषमता वरील सर्व
- 6 According to the Yashwantrao Chavan the undeveloped nations should focus on which of the following.
याश्वन्तराजे चव्हाण यांच्या मते अविकसित राष्ट्रांनी खालील पैकी कशावर भर दिला पाहिजे.
- (A)On increasing the productivity of agriculture (B)On the erection of large industry (C)On increasing Exports (D)On the erection of the service sector
शेतकरी उत्पादन क्षमता मोठ्या उद्योगाचे वाढविण्यावर निर्यातीचे प्रमाण वाढविण्यावर सेवा क्षेत्राचा उभारणीवर
- 7 How many times Shankarrao Chavan served as chief minister of Maharashtra?
शंकरराव चव्हाण यांनी महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री पद किती वेळा भूषविले?
- (A)1 (B)02 (C)03 (D)04
१ ०२ ०३ ०४
- 8 Increase the food production also indicates starvation because _____
अन्नधान्याचे उत्पादन वाढवणेही भूक वळी निर्दर्शनास येते कारण _____.
- (A)The burden of the population (B)Economic inequality (C)Unemployment (D)Extreme poverty
लोकसंख्येचा भार आर्थिक विषमता बेरोजगारी भीषण दाहिय
- 9 The focus of mohammed Yunus microfinance was on the _____
मोहम्मद युनुस यांच्या सूक्ष्मवित्तका केंद्रविद् _____ होते.
- (A)Capitalist (B)Investors (C)Poor and needy people (D)Exporter
भांडवलदार गुंतवणूकदार गरीब व गरजू लोक निर्यातदार
- 10 Kautilya have first preference to _____ sector.
कौटिल्य यांनी _____ क्षेत्राला पहिले स्थान दिले.

(A) Agriculture शेती (B) Trade व्यापार (C) Service सोकरी (D) Industry उद्योग

11 _____ measured India's national income during the British rule.

_____ यांनी ब्रिटिशांच्या कालात भारताच्या राजकीय उत्पन्नाचे मोजमाप केले.

(A) Yashwantrao Chavan यशवंतराव चव्हाण (B) Dadabhai naoroji दादाभाई नौरोजी (C) Shankarrao Chavan शंकरराव चव्हाण (D) Amartya Sen अमर्त्य सेन

12 Which of the following is not a cause of poverty of farmers?

खालीलपैकी शेतकऱ्यांच्या दारिद्र्याचे कारण नसतं?

(A) End of colonist सत्थानिकंचा अन्त (B) Land division and fragmentation जमिनीचे विभाजन व नुकसणीकरण (C) Exploitation of farmers शेतकऱ्यांचे शोषण (D) Administrative Reforms प्रशासकीय सुधारणा

13 Shahu Maharaj made special efforts for full employment and _____ employment

शाहू महाराजांनी पूर्ण रोजगार आणि _____ रोजगारासाठी विशेष प्रयत्न केले.

(A) Incomplete employment अपूर्ण रोजगार (B) Economical employment अर्थपूर्ण रोजगार (C) Perfect employment परिपूर्ण रोजगार (D) Contract employment कंत्राटी रोजगार

14 According to Dr Babasaheb Ambedkar _____ is the largest National interest industry in India.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या मते _____ हा भारताचा मायंत मोठा राष्ट्रीय उद्योग आहे.

(A) Agriculture शेती (B) Cotton Industry कापड उद्योग (C) Sugar Industry साखर उद्योग (D) Animal husbandry पशुपालन

15 One of the following Emphasized agriculture and farmer education.

खालीलपैकी कोणी शेती व शेतकरी शिक्षणावर भर दिला.

(A) Amartya Sen अमर्त्य सेन (B) Shankarrao Chavan शंकरराव चव्हाण (C) Dr Babasaheb Ambedkar डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (D) Yashwantrao Chavan यशवंतराव चव्हाण

16 Shankarrao Chavan had played an important role in constructing the following dam in Marathwada.

मराठवाड्यात खालील पैकी कोणती धरण उभाण्यात शंकरराव चव्हाण यांची मुख्य भूमिका होती.

(A) Jayakwadi जायकवाडी only A केवळ अ (B) Vishnu Puri विष्णुपुरी only A and B केवळ अ आणि ब (C) Yeldari येलदारी A, B, C & D अ, ब, क आणि ड (D) Lower dudhaha लोअर दुधना only C and D केवळ क आणि ड

17 Who is the author of book economic inequality

"आर्थिक असमानता" या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत.

(A) Dr. Babasaheb Ambedkar डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (B) Dadabhai naoroji दादाभाई नौरोजी (C) Amartya Sen अमर्त्य सेन (D) Mahatma Gandhi महात्मा गांधी

18 Mohammed Yunus won the Nobel Prize for his work in which field.

मोहम्मद युनुस यांना कोणत्या क्षेत्रातील कार्यासाठी नोबेल पुरस्कार मिळाला.

(A) Irrigation जलसिंचन (B) Agriculture research कृषी संशोधन (C) Microcredit and Grameen Bank सूक्ष्म वित्त आणि ग्रामीण बँक (D) Small industries लघुउद्योग

19 _____ Tax Do not applicable in rural taxes.

_____ कराचा घासीण करत समावेश होत नाही.

(A) Land revenue जमीन महसूल (B) Religious tax धार्मिक कर (C) Tax imposed गावावर लादलेला कर (D) Custom duty जकरत

20 According to Dadabhai Naoroji the India's per capita income was _____ Rs.

दादाभाई नौरोजींच्या मते भारताचे दरबोई उत्पन्न _____ रुपये होते.

(A) 05 ०५ (B) 10 १० (C) 20 २० (D) 30 ३०

- 21 Mahatma Phule was a _____ in Maharashtra.
महत्मा फुले हे महाराष्ट्रातील _____ होते.
- (A) Politician (B) Lawyer (C) Great Social reformer (D) Entrepreneur
राजकारणी (B) वकिल (C) धोर समाज सुधारक (D) उद्योजक
- 22 In which year the law was passed by Shahu Maharaj not to divide the farmland.
शेत जमिनीची वाटणी करू नये म्हणून शाहू महाराजांनी कोणत्या वर्षी करणंदा केला.
- (A) 1913 (B) 1912 (C) 1914 (D) 1916
१९१३ १९१२ १९१४ १९१६
- 23 Which methods of currency creation was opposed by Dr. Babasaheb Ambedkar?
चलन निर्मितीच्या कोणत्या पद्धतीला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विरोध केला.
- (A) Gold currency quantification (B) Irrevocable Paper currency (C) Silver coins (D) None of the above
methods अपरिवर्तनीय कागदी चलन चांदीची नाई वरील पैकी नाही
सुवर्ण चलन परिमाण पद्धती
- 24 The first land holding bill in Maharashtra what introduced in _____
महाराष्ट्रात _____ या वर्षी जमीन धारणेवर मर्यादा घालणारे विधेयक सर्वप्रथम मांड मांडले गेले.
- (A) 1958 (B) 1959 (C) 1960 (D) 1961
१९५८ १९५९ १९६० १९६१
- 25 Which of the following statements is true.
खालील पैकी कोणते विधान सत्य आहे
- (A) During the period of Shankarrao Chavan, the area under irrigation in Marathwada increased.
शंकरराव चव्हाण यांच्या कालखंडात मराठवाड्यात सिंचन क्षेत्रात वाढ झाली.
- (B) During the period of Shankarrao Chavan, the area under irrigation in Marathwada decreased.
शंकरराव चव्हाण यांच्या कालखंडात मराठवाड्यात सिंचन क्षेत्रात घट झाली.
- (C) Both a and b दोन्ही अ आणि ब
- (D) None of the above वरीलपैकी नाही
- 26 The inefficiency of the nation Rises _____ questions.
राष्ट्राच्या अकार्यक्षमतेमुळे _____ प्रश्न निर्माण होतो.
- (A) Poverty (B) Draught (C) Unemployment (D) Starvation
दाट्टिय दुष्काळ बेरोजगारी भूकवळी
- 27 _____ the book was written by Mohammed yunus.
महंमद युनुस यांनी _____ या ग्रंथाचे लेखन केले.
- (A) Arthshastriy Vichar (B) Banker to the poor (C) Choice of techniques (D) Arthaniti अर्थनीती
अर्थशास्त्रीय विचार बँकर टू द पुअर चॉईस ऑफ टेक्निकस चॉईस ऑफ टेक्निकस
- 28 According to kautilya budget should be _____
कौटिल्याच्या मते नेहमी _____ अंदाजपत्रक असावे.
- (A) Deficit (B) Surplus (C) Balanced (D) All of the above
तुटीचे आधिक्याचे संतुलित वरील सर्व
- 29 Dadabhai Naoroji studied the _____ inequality in income.
दादाभाई नौरोजींनी उत्पन्नातील _____ विषमतेचा अभ्यास केला.
- (A) Inter Provincial (B) National (C) International (D) All of the above
आंतर प्रांतीय राष्ट्रीय आंतरराष्ट्रीय वरील सर्व
- 30 Which of the following tax is levied on agriculture?
खालीलपैकी कोणता कर शेतीवर आकारला जातो.
- (A) Wealth Tax (B) Land revenue (C) Direct tax (D) All of the above
संपत्ती कर शेतसारा प्रत्यक्ष कर वरील सर्व

31 Rajarshi Shahu Maharaj was born on _____ at Kagal.

राजर्षी शाहू महाराज जन्म _____ रोजी कागल येथे झाला.

(A) 16 July 1884

(B) 26 June 1874

(C) 16 July 1874

(D) 26 June 1876

१६ जुलै १८८४

२६ जून १८७४

१६ जुलै १८७४

२६ जून १८७६

32 Dr. Babasaheb Ambedkar presented the support for _____.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरानी _____ चा पुरस्कार केला.

(A) Cooperative farming

(B) Community farming

(C) Group farming

(D) Modern farming

सहकारी शेती

सामुदायिक शेती

गट शेती

आधुनिक शेती

33 _____ he is known as the Sculptor of modern Maharashtra.

_____ हे आधुनिक महाराष्ट्राचे शिल्पकार म्हणून ओळखले जातात.

(A) Shankarrao Chavan

(B) Sharad Pawar

(C) Yashwantrao Chavan

(D) All of the above

शंकरराव चव्हाण

शरद पवार

यशवंतराव चव्हाण

वरीलपैकी सर्व

34 _____ introduced Zero based budget in 1986 in India.

_____ यांनी भारतात १९८६ साली शून्याधारीत अर्थसंकल्प मांडला.

(A) Shankarrao Chavan

(B) Sharad Pawar

(C) Ashokrao Chavan

(D) Prithviraj Chavan

शंकरराव चव्हाण

शरद पवार

अशोकराव चव्हाण

पृथ्वीराज चव्हाण

35 Economic inequality takes into account the difference in the distribution of _____ income.

आर्थिक विषमतेत _____ उत्पन्नाच्या वितरणातील तफावत लक्षात घेतली जाते.

(A) National

(B) Personal

(C) Disposable

(D) Per Capita

राष्ट्रीय

वैयक्तिक

स्वयं योग्य

दरडोई

36 Mohammed Yunus is an economist of _____ country.

मोहम्मद युनुस हे _____ या देशाचे अर्थशास्त्रज्ञ आहेत.

(A) Pakistan

(B) Bangladesh

(C) India

(D) Sri Lanka

पाकिस्तान

बांग्लादेश

भारत

श्रीलंका

37 According to Dadabhai Naoroji _____ is the reason for poverty in India.

दादाभाई नौरोजी यांच्या मते _____ हे भारताच्या दाद्रीयाचे कारण आहे.

(A) The plunder of India by the British

(B) Dryland agriculture

(C) Political interference

(D) All of the above

इंग्रजांनी भारताची केलेली लूट

कोरडवाहू शेती

राजकीय उदासीनता

वरीलपैकी नाही

38 Which of the following pair is false?

खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा.

(A) Mahatma Phule -

(B) Dr Babasaheb Ambedkar -

(C) Yashwantrao Chavan -

(D) Shankarrao Chavan -

Shetkaryancha Asud

The problem of the Rupee.

Sahyadriche ware

Das capital

महात्मा फुले - शेतकऱ्यांचा आमूड

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर - रुपयाचा प्रश्न

यशवंतराव चव्हाण - सह्याद्रीचे वारे

शंकरराव चव्हाण - दाम कॅपिटल

39 According to Yashwantrao Chavan the country cannot develop without _____

यशवंतराव चव्हाण यांच्या मते _____ शिवाय देशाचा विकास होणे शक्य नाही.

(A) Economic System

(B) Planning

(C) Political System

(D) Social System

आर्थिक पद्धती

नियोजन

राजकीय पद्धती

सामाजिक पद्धती

40 Who wrote the dissertation the problem of the rupee?

द प्रॉब्लेम ऑफ रुपी ह्या प्रबंध कोणी लिहिला?

(A) Amartya Sen

(B) Dadabhai Naoroji

(C) Dr Babasaheb Ambedkar

(D) None of the above

अमर्त्य सेन

दादाभाई नौरोजी

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

यापैकी नाही

This question paper contains 2 printed pages|

RA—167—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Pattern)

ECONOMICS

Paper XI

(History of Economic Thought)

(Saturday, 11-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—50

- N.B. :—**
- (i) Solve *all* questions.
 - (ii) All questions are carry equal marks.
 - (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
 - (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain Kautilya's thoughts on agriculture.

10

कौटिल्य यांचे शेतीविषयक विचार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain Mahatma Phule's thoughts on agriculture.

महात्मा फुले यांचे शेतीविषयक विचार स्पष्ट करा.

2. Explain the drain theory of Dadabhai Naoroji.

10

दादाभाई नवरोजी यांचा संपत्ती निस्सारणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain Dr. Babashaheb Ambedkar's views on agriculture.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे शेतीविषयक विचार स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

RA-167-2022

3. Explain Amartya Sen's concept of welfare.

अमर्त्य सेन यांची कल्याणाची संकल्पना स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Yashwant Rao Chavan's economic thought.

यशवंतराव चव्हाण यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

4. Explain the Kautilya's thoughts on wealth.

संपत्तीबद्दल कौटिल्य यांचे विचार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Shahu Maharaja's economic thoughts.

शाहू महाराजांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any two).

(i) Social welfare

(ii) Abhjit Banarjee's thoughts on poverty alleviation

(iii) Shankarrao Chavan

(iv) Problem of Indian Rupee.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) सामाजिक कल्याण

(ii) अभिजीत बॅनर्जी यांचे दारिद्र निर्मूलनविषयक विचार

(iii) शंकरराव चव्हाण

(iv) भारतीय रुपयाचा प्रश्न.

RA-167-2022

2

This question paper contains 2 printed pages]

A—233—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

(New Course)

ECONOMICS

Paper XII (Compulsory)

(Public Finance)

(Friday, 7-4-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the nature and scope of Public Finance. 10

सार्वजनिक आयव्ययाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the merits and demerits of direct tax.

प्रत्यक्ष कराचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

2. What is deficit Finance ? State objectives of deficit finance. 10

तुटीचा अर्थभरणा म्हणजे काय ? तुटीच्या अर्थभरण्याची उद्दिष्टे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and objectives of Fiscal Policy.

राजकोषीय धोरणाचा अर्थ आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

A—233—2017

3. State the role of Government in *economic development*.

10

आर्थिक विकासातील सरकारची भूमिका सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and procedure of budget.

अंदाजपत्रकाचा अर्थ आणि कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

Write short notes on any *two* :

10

- (i) Importance of Public Finance
- (ii) Principles of Tax
- (iii) Effects of Public Debt
- (iv) Importance of Finance Commission.

शोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) सार्वजनिक आयव्ययाचे महत्त्व
- (ii) कराची तत्त्वे
- (iii) सार्वजनिक कर्जाचे परिणाम
- (iv) वित्त आयोगाचे महत्त्व.

Time: One Hour

Instruction : Attempt 40 questions.

Max. Marks: 40

1 Adam Smith has propounded the principle of _____
अॅडम स्मिथ यांनी _____ तत्वाची मांडणी केली.

- (A) Expenditure (B) Taxation (C) Income (D) Saving
खर्चाचे कराचे उत्पन्नाचे बचतीचे

2 Hugh Dalton was propounded the principle of _____
हग डॉल्टन यांनी _____ तत्वाची मांडणी केली.

- (A) Maximum Social Advantage (B) Minimum Social Advantage (C) Maximum Social Welfare (D) Minimum Social Welfare
महत्तम सामाजिक लाभ किमान सामाजिक लाभ महत्तम सामाजिक कल्याण किमान सामाजिक कल्याण

3 Scope of public finance in conventional period is _____
पुरातन काळात सार्वजनिक वित्ताची व्याप्ती ही _____ होती

- (A) Wider (B) Narrow (C) Both A & B (D) None of the above
व्यापक संकुचित दोन्ही अ आणि व वरील पैकी नाही

4 From the following which is not the source of Revenue of the government?
खालील पैकी कोणते शासनाच्या उत्पन्नाचे स्रोत नाही.

- (A) Individual deposits in the bank (B) Taxes (C) Price of public goods (D) Fees
बँकेतील व्यक्तिगत ठेवी कर सार्वजनिक वस्तूच्या किमती शुल्क

5 Public finance is the study of government activities which includes
सार्वजनिक वित्त मध्ये शासनाच्या _____ या अभ्यास केला जातो.

- (A) Saving and Investment (B) Sale and Purchase (C) Income and Expenditure (D) None of the above
बचत आणि गुंतवणूक विक्री आणि खरेदी उत्पन्न आणि खर्च वरील पैकी नाही

6 From the following which are the Sources of tax for government?
खालील पैकी शासनाच्या कराचे स्रोत कोणते?

- (A) Custom duty (B) Direct taxes (C) Indirect taxes (D) All of the above
आयात-निर्यात कर प्रत्यक्ष कर अप्रत्यक्ष कर वरील पैकी सर्व

7 Which of the following is not a direct tax?
खालील पैकी कोणते प्रत्यक्ष कर नाही?

- (A) Income Tax (B) Wealth Tax (C) Excise duty (D) Corporation Tax
उत्पन्न कर संपत्ती कर उत्पादन कर महामंडळ कर

8 In India _____ Tax is Direct and Progressive
भारतात _____ हा कर प्रत्यक्ष आणि पुरोगामी आहे

- (A) Wealth Tax (B) Gift Tax (C) Corporation Tax (D) Income Tax
संपत्ती कर देणगी कर महामंडळ कर उत्पन्न कर

9 Which of the following are Non-tax revenue components of the union budget of India.
खालील पैकी भारताच्या केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करेतर उत्पन्नाचे घटक कोणते?

- (A) Custom duties (B) Interest receipts (C) Profits from public enterprise (D) B & C only
आयात-निर्यात कर व्याजाचा परतावा सार्वजनिक उद्योगातील नफा केवळ ब आणि क

10 Progressive Tax means _____
पुरोगामी कर म्हणजे _____

- (A) Defence Expenditure
सुरक्षावरील खर्च
- (B) Subsidies
भुदान
- (C) Expenditure on social services
सामाजिक सेवे वरील खर्च
- (D) All of the above
वरील पैकी सर्व

22 Which of the following tax is collected by the state government?

खालील पैकी राज्य शासनाद्वारे जमा करण्यात येणारे कर कोणतो?

- (A) Custom duty
आयात-निर्यात कर
- (B) Personal Income tax
वैयक्तिक उत्पन्न कर
- (C) Land Revenue
शेती मद्दगूल
- (D) Excise duty
उत्पादन कर

23 The current finance commission is _____

चालू वित्तीय आयोग हा _____ आहे

- (A) 15th
१५ वा
- (B) 14th
१४ वा
- (C) 13th
१३ वा
- (D) 12th
१२ वा

24 From the following which are the reasons for increase in public debt in India

खालील पैकी भारताच्या सार्वजनिक कर्जाचे वाढीचे कारणे कोणती?

- (A) Increase in Interest payment of government
शासनाच्या वाढता कर्जावरील व्याज
- (B) Increase in defence expenditure
सुरक्षा खर्चात क्षेत्राची वाढ
- (C) Both A and B
दोन्ही अ आणि ब
- (D) None of the above
वरील पैकी नाही

25 Reasons for increase in Public expenditure in India.

भारतातील सार्वजनिक खर्चातील वाढीचे कारणे

- (A) Urbanisation
शहरीकरण
- (B) Government Subsidies
शासनाचे आनुदान
- (C) Development Project
विकाससात्मक प्रकल्प
- (D) All of the above
वरील पैकी सर्व

26 Equality in a country can be brought through

देशात समानता आणण्यासाठी _____ ची आवश्यकता आहे.

- (A) Regressive expenditure
प्रतिगामी खर्च
- (B) Progressive expenditure
पुरोगामी खर्च
- (C) Regressive tax
प्रतिगामी कर
- (D) None of the above
वरील पैकी नाही

27 The situation where Government exace expenditure during a given period is _____

विशिष्ट कालखंडात शासनाचे उत्पन्न हे खर्चापेक्षा जास्त असल्यास या परिस्थितीला _____ असे म्हणतात.

- (A) Deficit Budget
तुटीचा अर्धसंकल्प
- (B) Surplus Budget
आधीक्याचे अर्धसंकल्प
- (C) Balance Budget
संतुली अर्धसंकल्प
- (D) Public debt
सार्वजनिक कर्ज

28 What is fiscal deficit?

वित्तीय तुट म्हणजे काय?

- (A) Difference Between Total Revenue and Total Expenditure of the government
शासनाचे एकूण उत्पन्न आणि एकूण खर्च यातील फरक
- (B) Difference between Average Revenue and Average expenditure of the government
शासनाचे सरासरी उत्पन्न आणि सरासरी खर्च यातील फरक
- (C) Both A and B
दोन्ही अ आणि ब
- (D) None of the above
वरील पैकी नाही

29 The first committee to design GST model was headed by

GST प्रारूप आरखड्याच्या पहिल्या समितीचे प्रमुख हे _____ होते

- (A) Vijay kelkar
विजय केळकर
- (B) Dr. P. Chindambaram
डॉ. पि. चिंदंबरम
- (C) Asim Das Gupta
आसीम दाम गुप्ता
- (D) None of the above
वरील पैकी नाही

30 When was NITI Aayog established?

निती आयोगाची स्थापना केल्या साली

- (A) 1st January 2014
१ जानेवारी २०१४
- (B) 1st January 2015
१ जानेवारी २०१५
- (C) 1st January 2016
१ जानेवारी २०१६
- (D) 1st January 2017
१ जानेवारी २०१७

31 Who is the chairman of NITI Aayog?

NITI आयोगाचे कोण असतात?

- (A) President
राष्ट्रपती
- (B) Finance Minister
वित्तीय मंत्री
- (C) Commerce Minister
वाणिज्य मंत्री
- (D) Prime Minister
प्रधान मंत्री
- 32 Revenue deficit of central government in India is _____
भारतातील केंद्र शासनाचे महसुली तुट हे _____
- (A) Positive
धनात्मक
- (B) Zero
शून्य
- (C) Negative
ऋणात्मक
- (D) Balanced
संतुलित
- 33 Who is the present vice-chairman of NITI Aayog?
NITI आयोगाचे प्रचलित उप-अध्यक्ष कोण आहेत?
- (A) Rajiv Kumar
राजीव कुमार
- (B) Sanjeev Kumar
संजीव कुमार
- (C) Vinod Kumar
विनोद कुमार
- (D) Rajesh Kumar
राजेश कुमार
- 34 The difference between Revenue receipts and Revenue expenditure is _____
महसूल उत्पन्न आणि महसूल खर्च यातील फरक म्हणजेच _____
- (A) Budget deficit
अर्थसंकल्पीय तुट
- (B) Primary deficit
प्राथमिक तुट
- (C) Fiscal deficit
वित्तीय तुट
- (D) Revenue deficit
महसूल तुट
- 35 Policy related to public revenue and public expenditure is called _____
सार्वजनिक उत्पन्न आणि सार्वजनिक खर्चाशी संबंधित धोरण _____ असे म्हणतात.
- (A) Monetary Policy
मुद्रिक धोरण
- (B) Fiscal Policy
वित्तीय धोरण
- (C) Tax Policy
कर धोरण
- (D) Expenditure Policy
खर्च धोरण
- 36 Progressive Taxes _____
पुढेगामी करांमुळे _____
- (A) Increases government Revenue
शासनाच्या उत्पन्नात वाढ
- (B) Equal distribution of income
उत्पन्नाचे समान वाटप
- (C) A and B of above
दरील अ आणि ब
- (D) None of the above
वरील पैकी नाही
- 37 Dead weight debt refers to which of the following form of public debt?
मालीन पैकी कोणत्या सार्वजनिक कर्जास कर्जाच्या श्रेणी/भार असे म्हणतात?
- (A) Productive debt
उत्पादक कर्ज
- (B) Unproductive debt
अनुत्पादक कर्ज
- (C) Internal debt
अंतर्गत कर्ज
- (D) External debt
बहिर्गत कर्ज
- 38 Which of the following tax collected by the government on sales of Goods and Services.
शासनाने वस्तू आणि सेवांच्या विक्रीवर मालीन पैकी कोणते कर गोळा करते.
- (A) CAT
सी. ए. टी
- (B) GST
जी.एस.टी
- (C) CET
सी. ई. टी
- (D) SAT
एस.ए.टी
- 39 Which of the following is a indirect Tax?
मालीन पैकी अप्रत्यक्ष कर कोणते?
- (A) Wealth Tax
संपत्ती कर
- (B) Income Tax
उत्पन्न कर
- (C) GST
जी.एस.टी
- (D) Gift Tax
दंशगी कर
- 40 Gross Fiscal deficit minus interest payments is called Gross _____
स्थूल वित्तीय तुट मधून चलाव केल्यास स्थूल _____ असतो.
- (A) Primary Deficit
प्राथमिक तुट
- (B) Revenue Deficit
महसूल तुट
- (C) Budget Deficit
अर्थसंकल्पीय तुट
- (D) All of the above
वरीलपैकी सर्व

Time: One Hour

Instructions

Solve ALL Questions

Max. Marks: 40

1 The study of Government revenue and expenditure is done in _____
सरकारच्या उत्पन्न आणि खर्चाचा अभ्यास हा _____ मध्ये केला जातो ?

- (A) Sociology (B) Co-operation (C) Public Finance (D) International Economics
समाजशास्त्र सहकार सार्वजनिक आयव्यय आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्र

2 India has a ---- finance system.
भारतामध्ये ----- वित्त प्रणाली आहे.

- (A) Component state (B) Federal (C) Central (D) None of the above
घटकराज्य संघीय केंद्रीय वरील पैकी नाही

3 Public Finance is the center of the next two subject.
सार्वजनिक आयव्यय हा पुढील दोन विषयांचा मध्य आहे ?

- (A) Economics – Political Science (B) Economics- Sociology (C) History – Economics (D) Political Science – Sociology
अर्थशास्त्र - राज्यशास्त्र अर्थशास्त्र - समाजशास्त्र इतिहास - अर्थशास्त्र राज्यशास्त्र - समाजशास्त्र

4 The implementation of fiscal policies in the country is mainly done by the-----
देशात वित्तीय घोरणाची अनलबजावणी प्रामुख्याने ----- कडून केली जाते .

- (A) Citizen (B) Commercial Bank (C) Central Bank (D) Government
नागरिक व्यापारी बँका मध्यवर्ती बँक सरकार

5 ----- is not the goal of fiscal policy.
----- हे वित्तीय घोरणाचे उद्दिष्टे नाही.

- (A) Making maximum use of financial resources. (B) Proper distribution of financial resources. (C) Creating regional balance. (D) Increasing inequality between income and wealth in the country.
वित्तीय संसाधनाचा महत्तम उपयोग करणे. वित्तीय संसाधनाचे योग्य वितरण करणे. प्रादेशिक समतोल निर्माण करणे. देशातील उत्पन्न व संपत्तीमधील विषमता वाढविणे.

6 ----- objective of Fiscal policy is to increase employment in the country.
वित्तीय घोरणाचे ----- उद्दिष्टे देशातील रोजगारात वाढ करणे आहे .

- (A) Main (B) Secondary (C) Less important (D) None of the above
मुख्य दुय्यम कमी महत्वाचे वरीलपैकी नाही

7 Who is define that, " The budget is an estimate of the government's expenditure and revenue for the coming year."
"अंदाजपत्रक म्हणजे शासनाच्या खर्चाचा व महसुलाचा पुढील वर्षाचा अंदाज होय". हि व्याख्या कोणी केली ?

- (A) Prof. Findleshiras (B) Prof. J.L.Hanson (C) C. L. King (D) None of the above
प्रा. फिन्डले शिरास प्रा. जे. एल. हॅनसन सी. एल. किंग वरीलपैकी नाही

8 A budget in which government revenue and government expenditure are equal is called--
ज्या अंदाजपत्रकात सरकारचे उत्पन्न व सरकारचा खर्च समान असतो अशा अंदाजपत्रकाला ----- म्हणतात.

- (A) Balanced Budget (B) Deficit Budget (C) Equilibrium Budget (D) None of the above
शिलकी अंदाजपत्रक तुटीचे अंदाजपत्रक समतोल अंदाजपत्रक वरीलपैकी नाही

9 Which period is considered as financial year in India ?
भारतात कोणता कालावधी आर्थिक वर्ष म्हणून मानला जातो ?

- (A) 1 May to 30 April (B) 1 June to 31 May (C) 1 January to 31 December (D) 1 April to 31 March
१ मे ते ३० एप्रिल १ जून ते ३१ मे १ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर १ एप्रिल ते ३१ मार्च

10 The equilibrium budget supported by _____

समतोल अंदाजपत्रकाचे समर्थन _____ यांनी केले.

(A) Adam Smith

अॅडम स्मिथ

(B) Lord Keynes

लॉर्ड केन्स

(C) Amartya Sen

अमर्त्य सेन

(D) None of the above

वरीलपैकी नाही

11 Choose the right option by matching the following pairs :

गट १) गट २)

a) Wealth Tax संपत्ती कर	1) Income Tax उत्तम कर
b) Land Revenue जमीन महसूल	2) Octroi जकात
c) Direct Tax प्रत्यक्ष कर	3) State Government Tax राज्यसरकारचा कर
d) Indirect Tax अप्रत्यक्ष कर	4) Central Government Tax केंद्र सरकारचा कर

(A) 3) 1) 4) 2)

३) १) ४) २)

(B) 4) 3) 1) 2)

४) ३) १) २)

(C) 1) 2) 3) 4)

१) २) ३) ४)

(D) 4) 3) 2) 1)

४) ३) २) १)

12 When was the Goods and Services Tax introduced in India ?

भारतामध्ये वस्तू व सेवा कर केव्हापासून सुरु झाला ?

(A) 1 November 2014

१ नोव्हेंबर २०१४

(B) 1 July 2015

१ जुलै २०१५

(C) 1 July 2017

१ जुलै २०१७

(D) 1 June 2018

१ जून २०१८

13 The amount that is taken as punishment from a person who does not follow the government rules is called _____

सरकारी नियमाचे पालन न करण्याच्या व्यक्तीकडून शिक्षा म्हणून जी रक्कम घेतली जाते त्यास _____ म्हणतात.

(A) Grants

अनुदान

(B) Donation

देणगी

(C) Fees

शुल्क

(D) Fine

दंड

14 If a product is manufactured in one state and sold in another state, then _____ is applicable.

एखाद्या वस्तूचे उत्पादन एका राज्यात होऊन विक्री ही दुसऱ्या राज्यात होत असेल तर _____ लागू होतो.

(A) State Goods and Services Tax

राज्य वस्तू सेवा कर

(B) Central Goods and Services Tax

केंद्रीय वस्तू सेवा कर

(C) Integrated Goods and Services Tax

एकीकृत वस्तू व सेवा कर

(D) None of the above

वरीलपैकी नाही

15 After the adoption of goods and services tax, the main tax route of the states _____ is completely closed.

वस्तू व सेवा कर स्वीकारल्यानंतर राज्यांच्या मुख्य कर _____ हा पूर्णपणे बंद झाला आहे.

(A) Income Tax

उत्पन्न कर

(B) VAT (Value Added Tax)

VAT (मूल्यवर्धित कर)

(C) Professional Tax

व्यवसाय कर

(D) Land Revenue

जमीन महसूल

16 In which case of _____, the impact of tax and incidence of tax falls on a different person.

_____ च्या बाबतीत करघात आणि कारभार हा वेगवेगळ्या व्यक्तीवर पडतो.

(A) Indirect Tax

अप्रत्यक्ष कर

(B) Income Tax

उत्पन्न कर

(C) Direct Tax

प्रत्यक्ष कर

(D) All of the above

वरीलपैकी सर्व

17 Which of the following is not an internal route of public debt.

खालीलपैकी कोणता सार्वजनिक कर्जाचा अंतर्गत मार्ग नाही .

(A) Loans taken from commercial banks in country.

देशामधील व्यापारी बँकेकडून घेतलेले कर्ज

(B) Loans taken from provident fund

भविष्य निर्वाह निधीतून घेतलेले कर्ज

(C) Loans taken from international financial institutions.

आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थेकडून घेतलेले कर्ज

(D) Loans taken from the Central bank

मध्यवर्ती बँकेकडून घेतलेले कर्ज

18 Public debt that are taken out of the country are called —

जी सार्वजनिक कर्जे देशबाहेरून घेतली जातात त्या कर्जाला — म्हणतात.

- (A) External debt (B) Internal debt (C) Domestic debt (D) All of the above
बहिर्गत कर्ज अंतर्गत कर्ज देशी कर्ज वरीलपैकी सर्व

19 What is the reason for the increase in public expenditure ?

सार्वजनिक खर्चात वाढ होण्याचे कोणते कारण आहे.

- (A) The rising cost of protection (B) Growing population (C) Acceptance of the concept of welfare state. (D) All of the above
संरक्षणाचा वाढता खर्च वाढती लोकसंख्या कल्याणकारी राज्य या संकल्पनेचा स्वीकार वरीलपैकी सर्व

20 Which of the following is not objective of deficit financing .

खालीलपैकी कोणता तुटीचा अर्थभरणा याचा उद्देश नाही.

- (A) Getting the country out of recession (B) Natural disaster relied in the country. (C) To increase poverty in the country. (D) Optimum use of natural resources.
देशाला आर्थिक मंदीतून बाहेर काढणे. देशातील नैसर्गिक आपत्ती निवारण करणे. देशातील दारिद्र्यात वाढ करणे. नैसर्गिक साधनाचा पर्याप्त वापर करणे.

21 Which of the following is the function of the Finance Commission ?

पुढीलपैकी कोणते कार्य वित्त आयोगाचे आहे ?

- (A) Determining the state's share in tax revenue. (B) To decide the policy regarding grants received by the state from the center. (C) To decide on any other financial policy between the center and the state. (D) All of the above
कर उत्पन्नात राज्याचा हिस्सा ठरवून देणे. केंद्राकडून राज्यांना मिळणाऱ्या अनुदानाविषयी घोरण ठरविणे. केंद्र व राज्य यांच्यामधील इतर कोणत्याही वित्त विषयक बाबीसंबंधी घोरण ठरविणे. वरीलपैकी सर्व

22 According to Article — , the president of India appoints the Finance commission.

कलम — नुसार भारताचे राष्ट्रपती वित्त आयोगाची नेमणूक करतात.

- (A) 140 (B) 280 (C) 256 (D) 288
१४० २८० २५६ २८८

23 Who is the chairman of the 15th Finance Commission ?

पंधराव्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (A) N. K. Singh (B) Shaktikant Das (C) Anoop Singh (D) Nirmla Sitharaman
एन. के. सिंग शक्तीकांत दास अनुप सिंग निर्मला सीतारामन

4 — was the chairman of the 14th finance commission.

— हे चौदाव्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष होते ?

- (A) Dr. Vijay Kelkar (B) Y. V. Reddy (C) Urjeet Patel (D) Amartya Sen
डॉ. विजय केळकर वाय. व्ही. रेड्डी उर्जीत पटेल अमर्त्य सेन

5 How much wight did the 14th Finance Commission to forest area when allocation Income among the states ?

१४ व्या वित्त आयोगाने राज्या-राज्यामध्ये उत्पन्नाचे वाटप करताना जंगल क्षेत्र या घटकाला किती भर दिला होता ?

- (A) 50 (B) 15 (C) 7.5 (D) 10
५० १५ ७.५ १०

The 15th Finance Commission was established on —

— ला १५ व्या वित्त आयोगाची स्थापना झाली ?

- (A) 15 may 2016 (B) 15 may 2020 (C) 3 December 2017 (D) 27 November 2017
१५ मे २०१६ १५ मे २०२० ३ डिसेंबर २०१७ २७ नोव्हेंबर २०१७

The total revenue received by the government in a financial year is called —

एका वित्तीय वर्षात सरकारला मिळणारे एकूण उत्पन्न म्हणजे — होय.

(A) Public Revenue
सार्वजनिक उत्पन्न

(B) Public Revenue
सार्वजनिक खर्च

(C) Public Debt
सार्वजनिक कर्ज

(D) None of the above.
दरिलपैकी नाही

28 Which of the following statements applies to public expenditure ?
खालीलपैकी कोणते विधान सार्वजनिक खर्चाला लागू होते ?

(A) The trend of public expenditure is declining.
सार्वजनिक खर्चाची प्रवृत्ती घटीची आहे.

(B) Social Justice is established through public expenditure
सार्वजनिक खर्चातून सामाजिक न्याय प्रस्थापित होतो.

(C) An individual's benefit is taken in to account in public expenditure.
सार्वजनिक खर्चात एका विशिष्ट व्यक्तीचे हित लक्षात घेतले जाते.

(D) Public expenditure includes only unnecessary expenses
सार्वजनिक खर्चात केवळ अनावश्यक खर्चाचा समावेश होतो.

29 The public debt taken from the International Monetary Fund is called ———
आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी कडून घेतलेल्या कर्जाला ——— म्हणतात.

(A) Internal debts
अंतर्गत कर्ज

(B) External debts
बहिर्गत कर्ज

(C) Indigenous debt
स्वदेशी कर्ज

(D) None of the above
दरिलपैकी नाही

30 Which of the following statements does not apply to public expenditure ?
खालीलपैकी कोणते विधान सार्वजनिक खर्चाला लागू होत नाही ?

(A) Expenditure on defense is the basic public expenditure.
संरक्षणावरील खर्च जा मुलभूत सार्वजनिक खर्च आहे.

(B) Public Expenditure leads to maximum social welfare.
सार्वजनिक खर्च महत्तम सामाजिक कल्याण साधतो.

(C) The purpose of public expenditure is to make more profit
सार्वजनिक खर्चाचा हेतू अधिक नफा मिळविणे आहे.

(D) Administrative costs are part of public expenditure.
प्रशासकीय खर्च हा सार्वजनिक खर्चाचा भाग आहे.

31 There are ——— types of goods and services tax.
वस्तू व सेवा कराचे ——— प्रकार आहेत.

(A) Two
दोन

(B) Three
तीन

(C) Five
पाच

(D) Six
सहा

32 Which of the following does not features of Internal debt.
खालीलपैकी कोणते अंतर्गत कर्जाचे वैशिष्ट्ये नाही.

(A) Internal debt is taken from within the country.
अंतर्गत कर्ज देशातूनच उभारले जाते.

(B) Internal debt can be taken voluntarily or compulsorily.
अंतर्गत कर्ज ऐच्छिक किंवा सक्तीचे घेता येते.

(C) Due to internal debt, the country's currency remain in the country.
अंतर्गत कर्जामुळे देशातील चलन देशातच राहते.

(D) Internal debt are taken in foreign currency.
अंतर्गत कर्ज विदेशी चलनात घेतले जाते.

33 Covering government expenditure by creating a new currency means ———
नवीन चलन निर्मिती करून सरकारी खर्च भागविणे म्हणजे ——— होय.

(A) Deficit Financing
तुटीचा अर्थभरण

(B) Deficit Budget
तुटीचे अंदाजपत्रक

(C) Public Debt
सार्वजनिक कर्ज

(D) None of the above
दरिलपैकी नाही

34 Who is the first Economist to know the importance of Fiscal Policy ?
वित्तीय धोरणाचे महत्त्व जाणणारे पहिले अर्थतज्ञ कोण ?

(A) Adam Smith
अॅडम स्मिथ

(B) David Ricardo
डेव्हिड रिकार्डो

(C) Lord Keynes
लॉर्ड केन्स

(D) J. B. Say
जे. बी. से.

35 Indian Income tax is ———
भारतातील उत्पन्न कर हा ——— आहे.

(A) Declining
आधोगामी

(B) Progressive
प्रगतशील

(C) Negative
ऋणात्मक

(D) None of the above
दरिलपैकी नाही

36 The process of transferring the tax burden form one person to another is called ———
एका व्यक्तीकडून दुसऱ्या व्यक्तीकडे कराचा भार हस्तांतरित होण्याच्या क्रियेला ——— म्हणतात.

(A) Impact of Tax
करघात

(B) Shifting of Tax
कर संक्रमण

(C) Incidence of Tax
करभार

(D) Burden of Tax
कराचे ओझे

17 _____ are generously provided by the people to the government to help with natural disasters.

सार्वजनिक आपत्तीचे निवारण करण्यासाठी सरकारला सौकर्यांकडून स्वयंच्छे अर्थिक मदत घेवी करते ज्यास _____ म्हणतात.

A) Donations	(B) Grants	(C) Fine	(D) Fees
दाने	अनुदाने	दंड	शुल्क

18 A person has to pay a price for using a government service is called _____

सरकारी सेवा वापरणे केवळ्याकडून व्यक्तीला त्याची किंमत द्यावी लागते ज्यास _____ असे म्हणतात.

A) Fine	(B) Fees	(C) Grants	(D) Donations
दंड	शुल्क	अनुदाने	दाने

39 The period of the Finance Commission is generally - _____ year.

सर्वसाधारणपणे, वित्त आयोगाचा कार्यकाळ _____ वर्षांचा असतो.

(A) Ten	(B) Six	(C) Two	(D) Five
दहा	सहा	दोन	पाच

40 What is the main source of Public Revenue ?

सार्वजनिक उत्पन्नाचा मुख्य स्रोत कोणता ?

(A) Fine	(B) Foreign Grants	(C) Tax	(D) Foreign Loans
दंड	परकीय अनुदाने	कर	परकीय ऋण

This question paper contains 2 printed pages|

RA—222—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Pattern)

ECONOMICS

Paper XII

(Public Finance)

(Tuesday, 14-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the instruments of Fiscal Policy.

10

राजकोषीय धोरणाची साधने स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is Budget ? State the types of Budget.

अंदाजपत्रक म्हणजे काय ? अंदाजपत्रकाचे प्रकार सांगा.

2. Explain the sources of Public Debt.

10

सार्वजनिक कर्जाचे स्रोत स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the merits and demerits of Indirect tax.

अप्रत्यक्ष कराचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

RA--222--2022

3. Explain the Central-State Financial Relation in India.

भारतातील केंद्र-राज्य वित्तीय संबंध स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Describe the types of taxes in India.

भारतातील विविध प्रकारच्या कराचे वर्णन करा.

4. What is Public Finance ? Explain its nature.

सार्वजनिक आय-व्यय म्हणजे काय ? त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

State the causes of rising Public Expenditure.

सार्वजनिक खर्च वाढीची कारणे सांगा.

5. Write short notes on (any two) :

(i) Goods and Services Tax

(ii) Shifting of tax

(iii) Deficit financing

(iv) 15th Finance Commission

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) वस्तु व सेवा कर

(ii) कर संक्रमण

(iii) तुटीचा अर्थभरणा

(iv) 15वा वित्त आयोग.

10

RA--222--2022

2

This question paper contains 2 printed pages]

A—283—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

(New Course)

ECONOMICS

Paper XIII

(International Economics)

(Monday, 10-4-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्वे प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्वे प्रश्नांचा समान गुण आहेत.

1. Explain the theory of comparative cost of international trade. 10
आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा वैश्वीय उपयुक्त उत्पादन खर्चाचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the growth and structure of India's Foreign Trade since, 1991.

1991 पासूनची भारताच्या परकीय व्यापाराची वृद्धी व रचना स्पष्ट करा.

2. Explain the advantages and disadvantages of International Trade. 10
आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the features of Balance of Trade and Balance of Payments.

व्यापारशेष व व्यवहाराशेष यांची प्रमुख वैशिष्ट्ये विस्तार करा.

P.T.O.

WT

(2)

A—263—2017

3. Describe the structure and functions of World Bank.

जागतिक बँकेची रचना व कार्ये स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the difference between domestic trade and International Trade.

देशांतर्गत व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यातील फरक स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any *two* of the following :

10

(i) International Monetary Fund

(ii) Asian Development Bank

(iii) BRICS Bank

(iv) Structure of Balance of Payments.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी

(ii) आशियाई विकास बँक

(iii) ब्रिक्स बँक

(iv) व्यवहारतोलाची रचना.

This question paper contains 2 printed pages]

A—308—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION
MARCH/APRIL, 2017

(New Course)

ECONOMICS

Paper XIV

(Rural Economics)

(Wednesday, 12-4-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Write the nature and characteristics of Rural Development 10
ग्रामीण विकासाचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the role of Government in the development of infrastructure facility project.

पायाभूत सुविधा प्रकल्प विकासातील सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.

2. Write Mahatma Gandhi's approach about Rural Development. 10
महात्मा गांधीचा ग्रामीण विकासबद्दलचा दृष्टीकोन लिहा.

Or

(किंवा)

Write the need and importance of Rural Industrialization.

ग्रामीण औद्योगिकीकरणाला गरज व महत्त्व लिहा.

3. Write in detail about various grants to Gram Panchayat by the Government. 10

सरकारतर्फे ग्रामपंचायतला दिल्या जाणाऱ्या विविध अनुदानाविषयी विस्ताराने लिहा.

P.T.O.

(2)

WT

Or

(किंवा)

Explain the importance of cottage and tiny industry in Indian Economy.

भारतीय अर्थव्यवस्थेतील कूटीर व सूक्ष्म उद्योगांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Agro based Industry
- (ii) Jalyukt Shivar
- (iii) Food Processing Industry
- (iv) Loan Subsidy.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) कृषी आधारीत उद्योग
- (ii) जलयुक्त शिवार
- (iii) अन्न प्रक्रीया उद्योग
- (iv) कर्ज अनुदान.

This question paper contains 2 printed pages

B—279—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

ECONOMICS (Optional)

Paper XIV

(Rural Economics)

(Tuesday, 21-11-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is rural development ? Explain the characteristics of rural development. 10

ग्रामीण विकास म्हणजे काय ? ग्रामीण विकासाचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Gandhian approach of rural development.

ग्रामीण विकासाचा गांधीजींचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

2. State the importance of rural industrialization. 10

ग्रामीण औद्योगिककरणाचे महत्त्व सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the types of rural industries.

ग्रामीण उद्योगांचे प्रकार सांगा.

P.T.O.

WT

(2)

B-279-2017

3. Explain the problems of rural development.

ग्रामीण विकासाच्या समस्या स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

State the role of self-help group in rural development.

ग्रामीण विकासात स्वयं-सहाय्यता गटाची भूमिका सांगा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Village Economy

(ii) Agro-based industries

(iii) Jalyukat Shivar

(iv) Clean Bharat.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) ग्राम अर्थव्यवस्था

(ii) कृषी आधारीत उद्योग

(iii) जलयुक्त शिवार

(iv) स्वच्छ भारत.